

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Konst, T. 2021. Keskity kirjaan: Ruoka, ilmasto ja terveys (2021). Talk-verkkolehti, HYVE / Health and Well-being 23.8.2021.

Link to the original publication: [URL](#)

All material supplied via Turku UAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Keskity kirjaan: Ruoka, ilmasto ja terveys (2021)

23.08.2021

Kirjoittaja

Taru Konst Yliopettaja, erityisasiantuntija, Turun ammattikorkeakoulu

Kirjoitus on osa kirja-arvostelusarjaa Keskity kirjaan – lukuvinkkejä asiantuntijoille.

Risto Isomäen uusi teos **"Ruoka, ilmasto ja terveys" (Into, 2021)** jatkaa kirjailijan aiemmin aloittamaa teemaa teoksissa **"Miten Suomi pysäyttää ilmastonmuutoksen"** sekä **"Mitä koronan jälkeen"**. Teoksen keskeinen viesti on kertoa, miten kasvispohjaisella ravinnolla voitaisiin ratkaista sekä terveys-, ilmasto- ja ympäristöongelmat.

Teos kuvaa ennen kaikkea eläintuotannon järjettömyyttä: eläintuotanto ei ratkaise ravinnontuotannon ongelmia vaan aiheuttaa niitä. Maailman jäättömästä pinta-alasta noin 80 % käytetään eläinrehun kasvatukseen tai eläinten laidunnukseen, mutta eläintuotannosta saadaan silti alle 20 % ruoasta. Nykyisestä peltopinta-alasta riittäisi alle kolmasosa koko maapallon kasvavan väestön ruokkimiseen, jos kasvatettavaa ruokaa ei syötettäisi eläimille.

Eläintuotannon alasajolla ruokaa riittäisi kaikille, ja tarpeettomat 2/3 nykyisestä peltoalasta voitaisiin uudelleen metsittää, ja näin hillitä ilmastonmuutosta ja suojella luonnon monimuotoisuutta. Huonon hyötysuhteen lisäksi eläintuotanto aiheuttaa maaperän köyhtymistä ja metsäkatoa, tuhlaa maailman vesivarantoja, lisää antibioottiresistenssiä, sekä aikaansaa pandemioita ja lukuisia muita sairauksia.

Isomäki kertoo, miten eläintuotantoa rahoitetaan valtavilla summilla vuosittain maailmanlaajuisesti, mutta ala ei joudu korvaamaan yhteiskunnalle, ilmastolle ja ympäristölle aiheuttamaansa vahinkoa. Laskun maksamme me kaikki yhdessä, eikä edes vegaani voi veronmaksajana ja siten eläintuotannon tukien maksajana olla tukematta haitallista tuotannonalaa. Näin **Isomäki** kumoaa kuluneen väitteen ruoasta yksityisasiana, sillä eläintuotannosta kärsivät kaikki, eläimistä toki puhumattakaan. Massiivisilla eläintiloilla yhä tarttuvimmaksi muuntuvien virusten aiheuttamat pandemiat sairastuttavat kaikkia, ja niiden aiheuttamiin bakteeritulehduksiin eivät tahdo antibiootit tehota. Eläimille syötetään antibiooteista noin 80 % ja antibioottiresistenssi kasvaa.

Isomäki kumoaa kuluneen väitteen ruoasta yksityisasiana.

Teoksen lähestymistapa ovat globaali, mutta myös Suomen näkökulma on koko ajan mukana. Meillä tärkeimmäksi ilmastoteoksi **Isomäki** nostaa vesistöjen suojelun, mikä yllättää varmasti monen muunkin lukijan. Meillä on valtavasti vesistöjä, ja kun ne lämpenevät ja rehevöityvät, voivat vesistöjen metaanipäästöt nousta suuremmiksi kuin mitkään muut suomalaisten aiheuttamat päästöt. Jälleen taustalla on eläintuotanto, koska lanta sekä eläinrehujen lannoitteet rehevöittävät vesiä enemmän kuin kaikki muut tekijät yhteensä.

Kaiken kaikkiaan **Risto Isomäen** uusin teos ”Ruoka, ilmasto ja terveys” on riemastuttava. Huolimatta selfhelp-oppaaseen viittavasta kannestaan teos voimaannuttaa ja ilahduttaa. Ilmastonmuutosta emme voi pysäyttää, mutta meillä on olemassa kaikki keinot hidastaa sitä, pysyä aiempaa terveempinä, saada ruoka riittämään globaalisti, ratkaista kestävyyskriisiä, liittyä se sitten ympäristön saastumiseen, puhtaan veden riittävyyteen tai metsäkatoon, sekä estää luontokatoa ja uusia pandemioita. Ratkaisu löytyy lautaselta, eikä tämä ratkaisu ole edes vaikea tai edellytä luopumista, sillä yhä uusia kasvistuotteita tulee jatkuvasti tarjolle.

Isomäen kirjoitustyyli on yleistajuinen, välillä jopa värikäs ja tietokirjalle epätyypillinen. Kirjoittaja ottaa vahvasti kantaa ja esitetyt väitteet ovat toisinaan kärjistettyjä ja mielipiteiltä kuulostavia. Siitä huolimatta esitetyt näkemykset perustuvat tutkimukseen ja lähdeviitteitä on paljon. **Isomäki** on kerännyt tausta-aineistoa useamman vuosikymmenen, joten näkökulmat ovat kattavasti perusteltuja. **Isomäelle** myönnettiin vajaa vuosi sitten Opetus- ja kulttuuriministeriön [tiedonjulkistamisen elämäntyöpalkinto](#). Tämän tietokirjan toivoisi löytyvän jokaisen yöpöydältä, oli sitten kyseessä kansanedustaja, kunnanvaltuutettu, yrityspäätätjä, koulutusalan ammattilainen, opiskelija, kuka tahansa meistä. Pystymme yhdessä vaikka mihin.

Tämän tietokirjan toivoisi löytyvän jokaisen yöpöydältä, oli sitten kyseessä kansanedustaja, kunnanvaltuutettu, yrityspäätätjä, koulutusalan ammattilainen, opiskelija, kuka tahansa meistä.

Isomäki Risto (2021). Ruoka, ilmasto ja terveys. Helsinki: Into.